

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ФЕРЕНЦА РАКОЦІ П

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Закарпатського угорського інституту
імені Ференца Ракоці П
(протокол №5 від "27" серпня 2020 р.
Голова Вченої ради..... Черничко С. С.
Освітня програма вводиться
в дію з 01 вересня 2020р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
«Середня освіта (Історія)»
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 «Середня освіта
(014 Середня освіта (Історія))»
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
Кваліфікація: Бакалавр середньої освіти. Вчитель історії

Берегове - 2020

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта Історія» розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту».

Програма відповідає першому (бакалаврському) рівню вищої освіти та шостому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

Освітня програма є нормативним документом Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II, в якому визначається нормативний термін і зміст навчання, форми атестації, встановлюються вимоги до змісту, обсягу й рівня освіти та навчальної підготовки фахівця зі спеціальності 014 «Середня освіта (Історія)».

Розроблено проектною групою у складі:

1. **Чотарі Юрій Юрійович**, кандидат історичних наук, доктор філософії у галузі «Історичні науки», доцент та завідувач кафедри історії та суспільних дисциплін Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II.
2. **Самборовскі-Нодь Ібоья Іванівна**, кандидат історичних наук, доктор філософії у галузі «Історичні науки», доцент кафедри історії та суспільних дисциплін Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II.
3. **Кейс Борнобаш Гейзович**, доктор філософії у галузі «Гуманітарні науки», доцент кафедри історії та суспільних дисциплін Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II.
4. **Молнар Федір Федорович**, доктор філософії у галузі «Історичні науки», доцент та заступник завідувача кафедри історії та суспільних дисциплін Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. **Бабяк Едіта Золтанівна**, завідувач управління освіти та культури Берегівської міської ради.
2. **Куташі Олена Йосипівна**, заступник директора Державного архіву Закарпатської області.
3. **Желтвай-Вежел Емеше Федорівна**, директор Берегівського ліцею імені Лайоша Кошута.
4. **Товт Левенте Степанович**, викладач історії Берегівського ліцею імені Лайоша Кошута.

Гарант освітньої програми **Чотарі Юрій Юрійович**, кандидат історичних наук, доктор філософії у галузі «Історичні науки», доцент та завідувач кафедри історії та суспільних дисциплін Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
підготовки бакалавра зі спеціальності 014 Середня освіта (Історія)

Складові	Опис освітньої програми
1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Бакалавр історії 014 Середня освіта (Історія)
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія)
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, вчитель історії, одиничний, 240 кредитів ЄКТС; 3 роки, 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію Міністерства освіти і науки України ІП №7006907 строком до 1 липня 2028 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень Перший (бакалаврський рівень: НРК України – 6 рівень; FQ-ЕНЕА – другий цикл, EQF - LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова викладання	українська, угорська
Термін дії освітньої програми	ОПП до первинної акредитації
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньої програми	http://kmf.uz.ua/uk/

2 – Мета освітньої програми

Освітня програма спрямована на забезпечення фундаментальної теоретико-практичної та науково-методичної підготовки істориків, які у процесі підготовки набувають глибоких фундаментальних знань для виконання професійних завдань та обов'язків вчителя історії в умовах розвитку сучасного інформаційного суспільства. Надати студентам освіти в галузі історії з широким доступом до працевлаштування; підготувати студентів до навчально-виховної, науково-методичної, організаційної діяльності; сформувати відповідні компетентності для подальшого навчання і особистісного розвитку.

Цілі програми:

- готувати професіоналів у галузі освіти, здатних оперативно та ефективно реагувати на сучасні виклики освітньої галузі, гармонійно розвинених як особистість, відповідальних громадян України, які поділяють цінності громадянського суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини, здатних зберігати та примножувати культурні цінності;
- готувати сучасних висококваліфікованих вчителів історії, носіїв інноваційного наукового та практичного потенціалу, здатних до реалізації здобутих компетентностей в освіті, в межах різноманітних соціокультурних практик, відтворення та розвитку історичної думки в контексті європейського та світового наукового дискурсу.

3 - Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Історія)
Орієнтація освітньої програми	Освітня бакалавра. Орієнтована на підготовку вчителя історії, у рамках якої можлива подальша професійна та наукова кар'єра.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітня програма передбачає оволодіння комплексом компетентностей у сфері історичної науки, необхідних для розв'язання комплексних проблем історії, проведення наукових досліджень з історії та здійснення педагогічної діяльності.
Особливості програми	Унікальністю програми є те що вона спрямована на підготовку вчителів історії для шкіл з угорською мовою навчання. Освітня програма надає можливість студентам проходити архівну, музейну та археологічну польову практику, і брати участь у програмах міжнародної мобільності.

	В ЗУІ відповідно до освітньої програми викладання ведеться, державною, угорською та англійською мовою. З усіх цих мов для більш удосконаленого вивчення для студентів існують додаткові безкоштовні курси.
4 – Придатність випускників до працевлаштування	
Придатність до працевлаштування	<p>Робота за фахом у загальноосвітніх навчальних закладах освіти, ліцейх та установах освіти різного рівня освіти і форм власності.-</p> <p>Бакалавр історії має право обіймати такі посади згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України (КЛАСИФІКАТОР ПРОФЕСІЙ ДК 003:2010) із змінами, затвердженими наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 4 березня 2016 року № 394 (зміни, затверджені наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 4 березня 2016 року № 394, набирають чинності з 1 березня 2016 року), а саме:</p> <p>1229.6/24622/81 Керівник гуртка 2320/25157 Вчитель середнього навчально-виховного закладу 2320 Викладач професійного навчально-виховного закладу 2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу 2320 Викладачі середніх навчальних закладів 2351.2/20305 Вихователь-методист 3340/20302/80 Вихователь 2351.2 Методист 2352/22568 Інспектор-методист 2359.2/23471/80 Методист позашкільного закладу 2359.2/24275 Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми 2359.2/24313/87 Педагог-організатор 3119/24772 Стажист-дослідник 3340 Лаборант (освіта)</p>

Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти.
--------------------------	--

5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Викладання передбачає проведення лекцій, семінарських та практичних занять, самостійної роботи з можливістю консультацій з викладачем, підготовка бакалаврської роботи; проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі, колективні та інтегративні технології навчання. Студентоцентроване і проблемно-орієнтоване навчання з набуттям компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у професійній галузі. Підсумкова атестація відбувається у вигляді захисту бакалаврської роботи та комплексного кваліфікаційного екзамену.</p>
Оцінювання	<p>Застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання усіх видів аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності студентів (поточний, модульний, підсумковий контроль). Методи поточного оцінювання, якими визначається рівень засвоєння знань з дисциплін загальної, професійної та практичної підготовки: виконання творчих і тестових завдань, контрольних робіт, усного та письмового опитування, виступів (доповідей), презентацій, захисту проєктів. Підсумковий семестровий контроль – усні, письмові, комбіновані екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю, тестування, захист курсових робіт, звіти з практик. Атестація – підготовка та складання комплексного екзамену, публічний захист кваліфікаційної (бакалаврської) роботи. Підсумкове оцінювання та результати підсумкової атестації здійснюються за 5-бальною національною системою оцінок та системою ECTS.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти, викладати історію (всесвітню та вітчизняну) в рамках середньої школи, розв'язувати задачі шкільного та вище шкільного рівня, розуміти сучасні тенденції історії та історичних процесів. Вміти застосовувати сучасні досягнення історичної науки та педагогіки для викладання в середній школі, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі</p>

	<p>навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>
<p>Загальні компетентності</p>	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; застосовувати знання у надзвичайних ситуаціях; планувати, організовувати та управляти освітніми процесами; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК2. Здатність відрізнити суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних та аргументованих, вміти надавати перевагу останнім. Критичність і самокритичність мислення. Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань.</p> <p>ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК4. Здатність вибудовувати соціальну взаємодію за принципами толерантності, безоціночності іншої особистості; вирішувати конфліктні ситуації і надавати підтримку в нових, проблемних і кризових ситуаціях.</p> <p>ЗК5. Здатність системно аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, цінувати його культурно-історичні та морально-етичні надбання та сприяти розв'язанню актуальних загальнодержавних і суспільних завдань.</p> <p>ЗК6. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості. Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації.</p> <p>ЗК7. Здатність застосовувати знання на практиці.</p> <p>ЗК8. Здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.</p> <p>ЗК9. Здатність ефективно працювати одноосібно, у складі команди і в мультидисциплінарному оточенні.</p> <p>ЗК10. Здатність активно вчитися впродовж життя й оволодівати інноваційними оволодівати інноваційними стратегіями навчання.</p>

**Фахові (спеціальні)
компетентності**

ФК1. Вміти висловлювати та обґрунтовувати свою позицію з питань ціннісного ставлення до історичного минулого.

ФК2. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.

ФК3. Уміння розглядати історичні явища та процеси в розвитку та конкретно-історичних умовах певної епохи.

ФК4. Вміння планувати, організовувати й результативно здійснювати навчально-виховну роботу із школярами; керуватися у своїй педагогічній діяльності принципами загальнолюдської моралі: правди, справедливості, доброти, гуманізму, працелюбства, опори на любов до батьків, рідного краю, дбайливого ставлення до навколишнього середовища.

ФК5. Вміння студентів формувати усні та письмові висловлення щодо історичних фактів, історичних постатей та історичних теорій.

ФК6. Здатність використовувати на практиці знання з історичних курсів; ефективно застосовувати новітні методики викладання історичного матеріалу.

ФК7. Здатність застосовувати на практиці одержані знання з курсів спеціально-історичних дисциплін, використовувати сучасні методичні технології при проведенні уроків історії учням старшої школи.

ФК8. Здатність розуміти сутність й соціальне значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну історичну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань.

ФК9. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК10. Здатність обґрунтовано визначати роль України в загальноєвропейських та світових культурних процесах.

7 – Програмні результати навчання

ПРН1. Аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського та угорського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти з історії України та Угорщині.

ПРН2. Знати основні історичні факти, дати, події та імена історичних діячів.

ПРН3. Знати закономірності поступу людських спільнот та цивілізацій в науковій та культурно-освітній сфері від доби палеоліту до епохи постмодерну.

ПРН4. Демонструвати розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства.

ПРН5. Знати напрацювання вітчизняних та зарубіжних мислителів з питання розробки моделей інтерпретації історіографічної та джерелознавчої спадщини.

ПРН6. Уміння розробляти план та застосовувати сучасні методики психолого-педагогічного вивчення особливостей психологічного розвитку, соціалізації учнів/студентів та вдало інтерпретувати отримані результати.

ПРН7. Уміння застосовувати історичні документи, напрацювання відомих істориків при аналізі соціально-економічного, суспільно-політичного, культурно-освітнього поступу людських спільнот.

ПРН8. Аналізувати наукові історичні праці, їх фактологічну та методологічну складові.

ПРН9. Уміння вибирати необхідні методи, засоби подання навчального матеріалу, форми організації навчального процесу при проходженні педагогічної практики в старшій школі.

ПРН10. Здатність пояснити природу виникнення та закономірності трансформації явищ та процесів політичного, ідеологічного, економічного характеру в людських спільнотах та цивілізаціях.

ПРН11. Знати історію України, її місце в системі світової культури та цивілізації.

ПРН12. Знати сутність процесу виховання; завдання, зміст і кінцеву мету виховання в контексті національної системи освіти України.

ПРН13. Розмежовувати основні культурологічні поняття історії світової культури, особливості кожної культурно-історичної епохи, їх спільні та відмінні риси, основні здобутки історії культури кожної культурно-історичної епохи. Вміти проводити

	<p>компаративний аналіз різних епох, проводити паралелі культурного розвитку окремих історичних епох зі сьогоденням.</p> <p>ПРН14. Використовувати вміння працювати з науковою літературою, знаходити й аналізувати інформацію з різних джерел. Вміння аналізувати особливості суспільних явищ окремих країн і регіонів світу із застосуванням історичного підходу.</p> <p>ПРН15. Демонструвати наявність цілісних уявлень щодо ключових тенденцій та етапів розвитку історії Карпатського басейну, підготовку майбутніх дослідників до проведення фахового аналізу історії Карпатського басейну, проектувати та реалізовувати власну науково-дослідницьку діяльність.</p> <p>ПРН16. Здатність спрямування підготовки студента з метою забезпечення особистісної орієнтації формування компетенції майбутнього викладача історії; здатність демонструвати належний рівень професійної підготовки і загальної культури.</p> <p>ПРН17. Уміння спілкуватись, включаючи усну та письмову комунікацію українською, угорською та іноземною мовами. Здатність до критики й самокритики, знати психологію комунікацій та вміти застосовувати методи впливу.</p> <p>ПРН18. Здатність володіти культурою мислення; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>
--	---

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Якісний склад науково-педагогічних працівників, які здійснюють підготовку бакалаврів освітньо-професійної програми «014 Середня освіта (Історія)», відповідає ліцензійним умовам. Освітній процес забезпечують науково-педагогічні працівники кафедр інституту, серед яких доктори, кандидати наук, доктори філософії, професори, доценти, старші викладачі.</p> <p>Викладачі, що забезпечують реалізацію даної програми, мають відповідну базову освіту, необхідну кількість публікацій у фахових виданнях які індексуються у наукометричних базах, беруть активну участь у науково-практичних конференціях різного рівня (міжнародних, всеукраїнських, регіональних). Всі науково-педагогічні працівники проходять підвищення кваліфікації відповідно до укладених графіків, наукові консультанти освітніх установ, ведучі гуртків, курсів.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення на 99,9% забезпечує професійну підготовку бакалаврів освітньо-професійної програми «014 Середня освіта (Історія)» відповідає ліцензійним умовам. Освітній процес здійснюється в спеціалізованих кабінетах, оснащених мультимедійним обладнанням.</p> <p>Наявність соціально-побутової інфраструктури: бібліотеки, пунктів харчування, актового залу, спортивного залу, стадіону та спортивних майданчиків, медичного пункту.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення професійної підготовки бакалаврів освітньо-професійної програми «014 Середня освіта (Історія)» відповідає ліцензійним вимогам. Бакалаври користуються фондами бібліотеки інституту. Навчально-методичні комплекси дисциплін розроблені відповідно до вимог.</p>

9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Програма передбачає національну кредитну мобільність – участь студентів у навчальному процесі вищого навчального закладу (в Україні або за кордоном), проходження навчальної або виробничої практики, проведення наукових досліджень з можливістю перезарахування в установленому порядку освоєних навчальних дисциплін, практик тощо.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність студентів здійснюється на підставі укладення угод про співробітництво між іноземним закладами вищої освіти та інститутом.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Програма може бути адаптованою для навчання іноземних здобувачів освіти.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

Шифр за ОПП	Шифр за НП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни практичної та професійної підготовки, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма контролю
1	2	3	4	5
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП				
ОК1	ЗП1	Нові інформаційні технології та ТЗН	3	залік
ОК2	ЗП2	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	екзамен
ОК3	ППП1	Сучасні інформаційні технології в історії	3	залік
ОК4	ППП2	Психологія	6	екзамен
ОК5	ППП3	Педагогіка (історія, теорія, дидактика, соціологія виховання)	8	екзамен
ОК6	ППП4	Безпека життєдіяльності	3	залік
ОК7	ППП5	Українська мова за професійним спрямуванням	6	залік
ОК8	ППП6	Археологія	5	екзамен
ОК9	ППП7	Історія первісного суспільства	4	екзамен
ОК10	ППП8	Спеціальні історичні дисципліни	5	екзамен
ОК11	ППП9	Основи історії міжнародних відносин	4	екзамен
ОК12	ППП10	Основи історії суспільства та економіки	3	залік
ОК13	ППП11	Основи історії політики	3	залік
ОК14	ППП12	Вступ до спеціальності	8	екзамен

OK15	ППП13	Вступ до етнографії	3	залік
OK16	ППП14	Основи музеології	3	залік
OK17	ППП15	Теорія та методика навчання історії	6	екзамен
OK18	ППП16	Зарубіжна історія	37	екзамен
OK19	ППП17	Історія України	22	екзамен
OK20	ППП18	Основи наукових досліджень	3	залік
OK21	ППП19	Теорія та методика навчання суспільно-політичних дисциплін	3	залік
OK22	ППП20	Історія Центральної Європи у 20-му столітті	12	екзамен
OK23	ППП21	Шкільний курс всесвітньої історії та історії України	3	залік
OK24	ППА1	Археологічна практика	3	залік
OK25	ППА2	Архівна та музейна практика	3	залік
OK26	ППА3	Педагогічна практика	12	залік
OK27	ППА4	Переддипломна практика	3	залік
OK28	ППА5	Атестація (атестаційні іспити, захист кваліфікаційної роботи)	3	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:			180	
			кредитів	
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП				
Каталог вибірових дисциплін (разом 60 кредитів)				

Загальний обсяг вибірових компонент	60 кредитів	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	240 кредитів	

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Комплексний кваліфікаційний екзамен з профілюючих дисциплін та кваліфікаційна бакалаврська робота
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна бакалаврська робота є описом досліджуваних проблем, процесів, явищ має бути конкретним, з доказами, без марнослів'я. Треба проявити уміння послідовного викладу явищ при одночасному їх аналізі. Слід віддавати перевагу головним, вирішальним фактам, а не дрібним деталям, для чого важлива попередня класифікація початкового матеріалу. Робота має демонструвати вміння автора використовувати надбані компетентності та результати навчання, логічно, на підставі сучасних наукових методів викладати свої погляди за темою дослідження, робити обґрунтовані висновки і формулювати конкретні пропозиції та рекомендації щодо розв'язаної задачі, а також ідентифікувати схильність автора до наукової або практичної діяльності.</p> <p>Об'єктами дослідження можуть бути явища різної історичні процеси.</p> <p>Бакалаврські роботи всі перевірятимуться на плагіат.</p> <p>Вимоги до змісту, обсягу і структури бакалаврської роботи визначаються закладом вищої освіти.</p> <p>Теми та анотації випускових кваліфікаційних робіт бакалаврів оприлюднені на офіційному сайті ЗВО або його підрозділу (кафедри).</p>
Вимоги до атестаційного Екзамену	<p>Екзамен має оцінити рівень досягнення.</p> <p>Результатів навчання, визначених цією освітньою програмою.</p>
Вимоги до публічного захисту (демонстрації)	<p>У процесі публічного захисту претендент бакалаврського ступеня повинен показати уміння чітко і упевнено викладати зміст виконаних досліджень, аргументовано відповідати на запитання і вести наукову дискусію.</p> <p>Доповідь студента повинна супроводжуватися презентаційними матеріалами та пояснювальною запискою, призначеними для загального перегляду.</p> <p>Ухвалення екзаменаційною комісією рішення про присудження ступеня бакалавра, присвоєння професійної кваліфікації та видачу диплома бакалавра за результатами підсумкової атестації студентів оголошуються того самого дня після оформлення в установленому порядку протоколів засідань екзаменаційної комісії.</p>

Нормативні посилання

Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон «Про вищу освіту» // База даних «Законодавство України» /ВР України. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон «Про освіту»//База даних «Законодавство України» /ВР України. URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. . Класифікатор професій: ДК 003: 2010 / [розроб.: М. Гаврицька та ін.]. – К.: Соцінформ: Держспоживстандарт України, 2010. – 746 с.
4. . URL:<http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10> (дата звернення:21.09.2019).
5. Національна рамка кваліфікацій // База даних «Законодавство України» /ВР України. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
6. Постанова Кабінету міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
7. Постанова Кабінету міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
8. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. URL: http://edu-mns.org.ua/img/news/8635/NakMON_1254_19.pdf.

Корисні посилання та додаткові інформаційні джерела:

9. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL:http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
10. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт. В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
11. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд / Укладачі: Добко Т., Золотарьова І., Калашнікова С., Ковтунець В., Курбатов С., Линьова І., Луговий В., Прохор І., Рашкевич Ю., Сікорська І., Таланова Ж., Фініков Т., Шаров С.; за заг. ред. С. Калашнікової та В. Лугового. – Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2015. – 84 с.
12. ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013). – Montreal: UNESCO Institute for Statistics, 2014. – Режим доступу: <http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced>.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Класифікація компетентностей за НРК	ЗН1. Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень	УМ1. Спеціалізовані уміння, навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.	К1. Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються.	АВ1. Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.
	ЗН2. Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	УМ2. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах. УМ3. Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	К2. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію.	АВ2. Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів. АВ3. Формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти. АВ4. Здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії.
Загальні компетентності				
ЗК1	ЗН1, ЗН2	УМ1, УМ2, УМ3	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3, АВ4
ЗК2	ЗН2	УМ1, УМ2, УМ3	К2	АВ2, АВ3
ЗК3	ЗН1	УМ1, УМ2, УМ3		АВ2, АВ3
ЗК4	ЗН1, ЗН2	УМ2, УМ3	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ4
ЗК5	ЗН1, ЗН2	УМ1, УМ2, УМ3	К1, К2	АВ2, АВ3, АВ4

ЗК6	ЗН2	УМ2, УМ3	К1, К2	АВ1, АВ3
ЗК7	ЗН1, ЗН2	УМ1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ4
ЗК8	ЗН2	УМ1, УМ2	К1, К2	АВ2, АВ3
ЗК9		УМ1, УМ2, УМ3	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ4
ЗК10	ЗН1	УМ1, УМ2, УМ3	К1	АВ3, АВ4
Фахові (спеціальні) компетентності				
ФК1	ЗН1, ЗН2	УМ1, УМ2	К1	АВ3
ФК2	ЗН2	УМ1, УМ3	К1	АВ1, АВ2, АВ3
ФК3	ЗН1, ЗН2	УМ1, УМ2	К1	АВ1, АВ3
ФК4	ЗН1, ЗН2	УМ1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3, АВ4
ФК5	ЗН1, ЗН2	УМ1, УМ2, УМ3	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3, АВ4
ФК6	ЗН1, ЗН2	УМ1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ4
ФК7	ЗН1, ЗН2	УМ1, УМ2, УМ3	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ4
ФК8	ЗН1, ЗН2	УМ1, УМ2	К1	АВ2, АВ3
ФК9	ЗН1, ЗН2	УМ1	К1, К2	АВ1, АВ3
ФК10	ЗН1, ЗН2	УМ1, УМ2, УМ3	К1, К2	АВ2, АВ3

Матриця відповідності визначених ОПІ результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності																				
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності										Фахові (спеціальні) компетентності									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ПРН1.	+	+	+			+						+	+	+			+			+	
ПРН2.	+			+		+					+	+		+				+		+	
ПРН3.	+			+				+						+			+		+		
ПРН4.	+		+		+				+				+	+			+				
ПРН5.	+	+	+	+			+					+	+	+					+	+	
ПРН6.	+				+		+	+		+	+				+	+	+	+	+		
ПРН7.	+	+	+	+			+					+	+	+					+	+	
ПРН8.	+	+	+			+		+						+			+		+	+	
ПРН9.	+				+		+	+		+	+				+	+	+	+	+		
ПРН10.	+				+	+			+				+	+						+	
ПРН11.	+	+	+			+							+		+					+	
ПРН12.	+	+					+	+		+	+				+	+	+	+			
ПРН13.	+	+	+	+								+	+		+					+	
ПРН14.	+	+	+			+							+		+		+			+	
ПРН15.	+	+	+	+		+			+				+	+	+					+	
ПРН16.	+		+	+	+		+	+		+	+		+	+	+	+	+		+	+	
ПРН17.	+				+		+	+		+					+	+		+			
ПРН18.	+	+	+			+									+					+	

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28
ЗК1	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ЗК2	+		+	+	+					+	+	+	+	+			+	+	+	+	+		+			+	+	+
ЗК3	+	+	+				+	+	+	+				+	+	+		+		+		+		+	+		+	+
ЗК4		+		+	+										+		+				+	+	+				+	
ЗК5		+	+				+	+	+	+	+	+	+		+	+			+			+	+					+
ЗК6				+	+		+				+	+	+				+				+		+				+	
ЗК7	+		+							+				+	+	+	+				+			+	+	+	+	+
ЗК8				+	+	+					+	+	+		+	+		+					+					
ЗК9				+	+												+				+			+	+	+	+	
ЗК10	+		+	+	+					+				+			+				+	+		+	+	+	+	+
ФК1			+					+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+		+		+	+	+	+	+
ФК2							+			+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+						+
ФК3								+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+		+		+	+		+	+
ФК4				+	+												+				+		+				+	
ФК5				+	+												+				+		+				+	
ФК6	+	+	+		+										+	+	+				+		+		+	+		
ФК7		+	+					+	+						+	+	+				+		+				+	
ФК8		+	+	+	+		+			+							+	+			+						+	+
ФК9		+					+	+	+	+	+	+	+				+		+	+	+						+	
ФК10		+					+			+	+	+	+		+			+	+	+		+						+

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28
ПРН1			+				+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+		+		+	+			+
ПРН2			+					+	+	+	+	+	+	+				+	+	+		+						+
ПРН3								+	+					+	+	+		+			+		+	+	+			+
ПРН4				+	+	+		+	+						+			+										+
ПРН5		+								+								+	+	+		+					+	+
ПРН6				+	+												+				+		+			+		
ПРН7		+												+						+	+						+	
ПРН8			+		+						+	+	+	+				+		+	+						+	
ПРН9				+	+												+				+		+			+		
ПРН10			+					+	+						+	+								+	+			
ПРН11							+		+		+	+	+		+				+					+	+			+
ПРН12					+												+		+		+		+			+		+
ПРН13								+	+		+	+	+					+						+	+			+
ПРН14	+	+					+			+					+	+		+		+							+	+
ПРН15								+	+	+	+	+	+		+			+				+					+	
ПРН16				+	+												+				+					+		
ПРН17				+	+												+						+			+		
ПРН18				+	+									+				+		+				+	+		+	+